

Reizen

Roemenië Platteland

Transsylvanië vanuit het zadel

In veel Transsylvaanse dorpen hangt de sfeer van lang geleden. Te paard door de uitgestrekte heuvels. Door **Lidy Nicolassen**

Gravin Anna Kálnoky geeft vlak voor vertrek goede raad. Er is iets met de Lippizaner Maestozo, het paard waarop ik een trektocht ga maken. 'Maak er geen competitie van', besluit ze haar woordenstroom.

We zijn nog geen tien minuten onderweg en ik weet meteen wat de gravin bedoelt. Als de gids zijn paard de sporen geeft voor een galopje, schiet Maestozo hem razendsnel voorbij. Beduusd hang ik achteruit in het zadel en manoeuvreer het paard snel terug achter gids Lászlo.

Maar de gravin kan me wat, als we opnieuw aanzetten voor een galop. Maestozo is een soepel paard dat sneller dan de wind over greppels en slootjes springt, ver voor de andere paarden. Die springen mee en zodra hij voorbischiet, plakken ze aan zijn staart. Ik doe naar hartenlust mee, gravin of niet.

In het ongerepte en weidse land van Transsylvanië is zo'n onbezorgde ren-galop nog mogelijk, het Roemeense platteland waaraan de moderniteit voorbij is gegaan. Geen hekken die de weg versperren, geen straten waar op elk moment een auto om de hoek kan komen scheuren, geen mens. Zover het oog reikt zijn er groene heuvels vol bloemen, de uitlopers van de zuidelijke Karpaten, die majestueus op de achtergrond liggen.

Af en toe komt een hond van een schaapherder aanrennen om naar de paardenbenen te happen. Kuddes wil-

de paarden veroorzaken onrust, ze stui-ven uiteen zodra we naderen. Soms duikt er aan een bomenrand een hert op en ineens zijn er ook de verse sporen van een beer. Het dier ruikt ons niet, de paardenlucht overheerst die van mensen. Maar de beer laat zich niet zien, we moeten het doen met zijn uit-werpselen en pootafdrukken.

Onze zevendaagse trektocht begint ten noorden van Brasov op het landgoed van gravin Valea Crisului, waar een klein jachtslot staat, het voorouderlijk bezit van haar familie. Of liever gezegd van die van haar echtgenoot Tibor Kálnoky. Zijn familie hoorde bij de Hongaarse adel die in 1949 van hun bed werd gelicht en gedeporteerd. Alle grootgrondbezitters werden onteigend. Tibor keerde terug na de val van het communisme om het familiebezit op te eisen en te restaureren. Eenvoudig is dat niet, ondanks alle restitutiewetten van Roemenië. Waarbij komt dat de restauratie een kostbare aangelegenheid is.

Het helpt de oude adel (oorspronkelijk van Hongaarse afkomst) dat ook Charles, de prins van Wales, zijn oog op deze regio heeft laten vallen. Hij heeft Transsylvaans bloed en dat wil hij weten. In het Saksische dorp Visciri kocht hij een boerderij dat nu buitenhuis is. Dankzij zijn contact met Tibor kunnen wij er terecht, dus slapen we de eerste nacht van onze tocht in zijn antieke bed. Charles is ook in deze streek een beroemdheid, die zich bereidwillig

Linksboven: paard-en-wagen is in Transylvanië nog altijd een gebruikelijk vervoer-middel. Boven: picknick onderweg. Foto's Jurgen Winkler (boven) Milja de Zwart

naast trotse Roemenen en eeuwenoude watermolens laat fotograferen.

De Kálnoky's begonnen enkele jaren geleden met de organisatie van trektochten te paard. Ze rijden op Lippizanners, Shagya Arabieren of de Hutzul, het bergpaard uit de Karpaten. Onze tocht voert behalve door de heuvels ook langs dorpen die zonder uitzondering de sfeer van vervlogen tijden uitstralen.

Zoals het plaatsje Malnab Băi, waar we de volgende dag binnen rijden. Onder het communistische bewind was het een bloeiend kuuroord met geneeskrachtige mineraalwaterbronnen, waar naast de oude landhuizen foelie-lijke hotels werden opgetrokken. Nu wappert er de was van zigeuners op een balkon en zijn de ramen van de hotels dichtgespijkerd.

De dorpjes ogen lieflijk. We slapen in de mooie kamer tussen de prullaria van een ouder echtpaar, dat ons op de thee uitnodigt en ongevraagd onze leren beenstukken poetst. Verstaan doen we elkaar niet. Zij spreken Hongaars en op hun aanwijzingen leren we dan toch te groeten en te danken in het Hongaars.

Hun kinderen hebben op het platteland niks meer te zoeken. Ze zijn naar de stad vertrokken. In het dorp zijn geen asfaltwegen, paard en wagen zijn de belangrijkste transportmiddelen, de kachel in de badkamer heeft de omvang van een te grote kachelpijp. Iedereen in het dorp is keuterboer met eigen groenten en vee.

's Morgens in alle vroegte roept een herdersjongen het dorp wakker. Hij komt aanwandelen in de dorpsstraat waar schutting na schutting opengaat en er een koe, soms zelfs een paard, naar buiten komt. In optocht gaan ze achter de herder aan naar de heuvels. De schuttingen gaan even later weer open, nu voor de melkbussen.

De zondagse kamer ruilen we op dag vier van onze trektocht in voor het jachthuis van Ceausescu in het Komosdal, dat alleen in het interieur iets heeft behouden van de vroegere grandeur. In de luisterrijke eetzaal zijn foto's van de dictator op berenjacht te zien. Foto's waarop hij zich heeft laten vereeuwigen tussen een peloton van professionele jagers. Hij staat er in regenjas wat onbeholpen en schutterig bij, maar het lijkt geen twijfel dat de dictator degene was die de beer aan hun voeten neerlegde.

De gravin serveert op het terras van haar jachtslot de plaatselijke drank kőmény, een komijn-likeur, als de paarden na zeven dagen weer thuis zijn. Ze straalt en blijft dat ook doen als ik haar vertel dat ik me niks gelegen heb laten liggen aan haar opdrachten. Maestozo is het beste paard van stal, zegt ze. En daarover zijn we het roerend eens.